

Utbildningsinspektion i Linnéskolan i Björkfors, Horns skola och Hycklinge skola

Förskoleklass

Grundskola, årskurs 1–6

Obligatorisk särskola, årskurs 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Kinda och besökt Linnéskolan i Björkfors, Horns skola och Hycklinge skola den 12, 13 och 14 februari, 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Linnéskolan i Björkfors, Horns skola och Hycklinge skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Linnéskolan i Björkfors, Horns skola och Hycklingeskola intervjuades elever i årskurs 2, 5 och 6. Inspektörerna besökte även lektioner i årskurs 1–6, obligatoriska särskolan samt förskoleklass. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Linnéskolan, Horns skola, Hycklinge skola	Antal elever
Förskoleklass	9
Grundskola	117
Obligatorisk särskola	4

Källa: skolans egna uppgifter

Rektorsområdet består av tre mindre skolor som är belägna på landsbygden ca 3 mil från tätorten Kisa och med några kilometers avstånd från varandra.

I Linnéskolan i Björkfors finns 23 elever i årskurs 1–5, i Horns skola 52 elever i årskurs 4–6 och i Hycklinge skola finns 41 elever i förskoleklass och i årskurs 1–3. Elever i obligatoriska särskolan finns i Lilla klassen i Horns skola. Skolbarnsomsorg är knuten till skolorna i Björkfors och Horn.

Lärare undervisar i respektive skola medan 2 speciallärare har sin undervisning förlagd till två respektive en skola

Det finns en rektor för alla tre skolorna som även ansvarar för förskolorna i Horn, Hycklinge och Björkfors.

Helhetsbedömning

I rektorsområdet finns tre skolor som utvecklat var sin kultur. De tre skolorna präglas av småskalighet och ett starkt individperspektiv. Rektor arbetar informellt och anpassar kontinuerligt verksamheten till elevernas förutsättningar och behov. Dock bör rektor i egenskap av pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal i större utsträckning ta det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektor bör också ta ett ökat ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet eftersom en helhetsbild av skolans resultat i förhållande till de nationella målen saknas. Uppföljning av kunskapsresultat görs utifrån nationella prov i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska. Några andra systematiska uppföljningar i form av dokumentation utifrån ett skolperspektiv finns dock inte.

Det finns exempel på mycket goda studiemiljöer i Linnéskolan och Hycklinge skola där eleverna får undervisning utomhus en dag i veckan som stimulerar till lärande och där lärare varierar undervisningen utifrån elevernas erfarenheter. Undervisningen ger också utrymme för olika kunskapsformer och elevernas olika lärtilar.

Inspektörerna har tagit del av åtgärdsprogram i Linnéskolan som är av mycket god kvalitet. Skolorna behöver dock ytterligare utveckla arbetet med att anpassa undervisningen till varje elevs behov och förutsättningar.

Elevers möjligheter till inflytande varierar mellan lärare och skolorna behöver se till att elevernas inflytande ökar med stigande ålder.

Vidare varierar det i vilken grad undervisningen inom de olika skolorna tar sin utgångspunkt i kursplanernas mål. För rektorsområdet som helhet gäller att undervisningen i högre grad måste inriktas mot läroplanens mål att sträva mot.

Småskaligheten innebär att alla elever blir synliga i skolarbetet. Att det finns god kännedom om eleverna utgör grunden för skolans arbete med normer och värden. Dock är inte likabehandlingsplanen upprättad enligt författningarna.

Inspektörerna bedömer att vare sig kvalitetsarbetet eller kvalitetsredovisningen motsvarar författningarnas krav. Därmed saknas viktiga verktyg för att på skolnivå kunna styra resurser till de områden där de bäst behövs och för att genomföra förbättringar i undervisningen.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Elevernars kunskapsutveckling följs inte upp i samtliga ämnen (avsnitt 2.7 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94)
- I rektorsområdet görs inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas samlade kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Rektorsområdets likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barns och elever).
- Skolans arbete med likabehandlingsplanen uppfyller inte författningarnas krav på barns och elevers medverkan (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan)
- Skolans timplan överensstämmer inte med förordningens krav (2 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Elevens val ges inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).
- Protokoll vid elevvårdskonferenser saknas (3 kap. § 5 grundskoleförordningen)
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte författningarnas krav. Rektorsområdet uppfyller inte författningarnas krav på delaktighet vid upprättandet av kvalitetsredovisning (3 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Utvecklingssamtalen behöver utvecklas så att elevens kunskapsutveckling i fler ämnen än engelska, matematik och svenska uppmärksammas.
- Kvaliteten och elevernas delaktighet i de individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas
- Arbetet med bedömningar av elevernas kunskaper utifrån kursplanernas krav behöver utvecklas.

4 (18)

- Skolornas arbete bör i högre grad inriktas mot läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.
- Horns skola bör utveckla undervisningen så att den i större utsträckning ger utrymme för olika kunskapsformer.
- Elevernas möjligheter till inflytande och ansvarstagande över sin utbildning behöver successivt öka.
- Undervisningen i Horns skola bör i högre utsträckning anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.
- Rektor bör i större utsträckning hålla sig förtrogen med verksamheterna och ta ett ökat ansvar för att dessa inriktas mot de nationella målen.
- Kvalitetsarbetet bör utvecklas.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1 Andel elever i procent som nått kravnivån på nationella ämnesprov i årskurs 5.

År	Engelska	Matematik	Svenska
2005	89	58	66
2006	89	83	89
2007	89	88	88

Källa: Skolans egen statistik.

Kommentar: Enligt rektorsområdets egen statistik ligger andelen elever som nått kravnivån i nationella ämnesprov i årskurs 5 mellan 88 och 89 procent och andelen som nått kravnivån i engelska har legat konstant under de senaste tre åren medan resultatet både i matematik och svenska ökat markant mellan år 2005 och 2006. Inga andra sammanställda kunskapsresultat än av nationella ämnesprov i årskurs 5 finns i rektorsområdet.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Skolornas arbete inom området bedöms vara av mindre god kvalitet enligt nedanstående.

Regelbunden uppföljning av resultaten i alla ämnen

Skolans verksamhet måste enligt läroplanen utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället.

Lärarna i de tre skolorna följer till viss del fortlöpande upp elevernas resultat i form av t. ex. diagnoser och hur långt eleven hunnit i läroböckerna i företrädelsevis svenska, matematik och till viss del i engelska, idrott och hälsa samt geografi. Dock görs inga utvärderingar och uppföljningen används inte som underlag för att pröva förändringar i undervisningen. Rektor och personal går gemensamt igenom samtliga elevers kunskapsresultat en gång per termin vid s.k. elevvårdsgrupp (EVG). Dock sker detta med fokus på elever i behov av särskilt stöd. Hur regelbundet uppföljningen sker är emellertid oklart och det finns inga gemensamma rutiner för arbetet.

Inspektörerna bedömer att rektorsområdet måste utveckla arbetet med att följa upp kunskapsresultaten så att det sker regelbundet under hela skoltiden och i samtliga ämnen.

Utvecklingssamtal

Enligt läroplanen ska läraren fortlöpande informera eleven och dennes vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och

elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Lärarna genomför utvecklingssamtal med alla elever och deras vårdnadshavare med god kvalitet när det gäller elevens sociala utveckling. Dock framkom i samtliga intervjuer att det varierar mellan lärare om samtal förs kring elevens kunskapsresultat i fler ämnen än svenska, matematik och i vissa fall engelska.

Inspektörerna bedömer att lärarna behöver förbättra utvecklingssamtalen så att elevens kunskapsutveckling i de ämnen som eleven får undervisning i diskuteras.

Individuell utvecklingsplan

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättandet av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen ska vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en individuell utvecklingsplan skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för individuella utvecklingsplaner, (SKOLFS 2006:10).

Enligt skolornas dokument och intervjuer upprättas en individuell utvecklingsplan för samtliga elever och intervjuade föräldrar uppger att de är väl informerade om sina barns skolgång och sociala utveckling. Planerna är dock ”i sin linda” enligt rektor. Inspektörerna har vid inspektionsbesöket tagit del av elevernas individuella utvecklingsplaner och kan konstatera att det i rektorsområdet inte finns någon enhetlig struktur där mål, ansvar och insatser är tydliga. De planer som inspektörerna har tagit del av varierar i kvalitet och fokuserar främst på svenska, matematik och till viss del engelska. Kopplingar till de nationella målen i läroplanerna och kursplanerna saknas. Vidare framgår mera vad eleven gjort än på vilket sätt elevens lärande utvecklas. Vid intervjuer framkom att elevernas delaktighet och kännedom om de individuella utvecklingsplanerna varierar. Alla elever och föräldrar kände inte till den individuella utvecklingsplanen och alla elever hade inte varit delaktiga i att sätta mål för sin utbildning.

Inspektörerna bedömer att kvaliteten i de individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas så att det framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och därmed blir det framåtsyftande dokument som det är avsett att vara. Vidare bör elevernas delaktighet i upprättandet av de individuella utvecklingsplanerna öka.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling
- om lärarna vid bedömning utgår från de nationella målen i kursplanerna.

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolornas arbete inom området bedöms vara av god kvalitet med undantag för nedanstående.

Utgångspunkt vid bedömning

Vid bedömning ska lärarna utgå från de nationella målen i kursplanerna för respektive ämne eller ämnesblock.

Vid intervjuer framkom att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning de nationella målen i kursplanerna används vid bedömningar av elevernas kunskaper. Inspektörerna bedömer därför att lärarna i högre utsträckning bör utgå från dessa vid bedömningarna.

1.4 Genomförande av utbildningen**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolornas genomförande av utbildningen bedöms vara av god kvalitet med undantag för nedanstående.

Utbildningens inriktning

Mål att sträva mot skall ange inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en

önskad kvalitetsutveckling i skolan.

Av intervjuer framkom att det är stor variation mellan lärare och ämne i vilken utsträckning mål att sträva mot i läroplan och kursplaner ligger till grund för planeringen av undervisningen. En del lärare använder inga mål att sträva mot, andra använder egna framtagna mål som till stor del är att betrakta som mål att uppnå.

Inspektörerna bedömer att skolornas arbete i högre grad bör inriktas mot läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.

Utrymme för olika kunskapsformer

Kunskap är enligt läroplanen inget entydigt begrepp. Kunskap kommer till uttryck i olika former – såsom fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet – som förutsätter och samspelar med varandra. Skolans arbete måste inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Det framkom av intervjuer och iakttagelser att det beror på lärare hur undervisningen organiseras och om arbetssättet varierar så att det ges utrymme för olika kunskapsformer. Det finns goda exempel inom skolorna t. ex. i förskoleklass och i årskurserna 1–3, där lärare varierade undervisningen utifrån elevernas erfarenheter och olika lärtilar. I Hycklinge skola och Linnéskolan organiseras undervisningen i olika teman och bedrivs utomhus en dag i veckan. Inspektörerna vill särskilt framhålla den undervisning i de naturorienterade ämnena i Linnéskolan där en grupp med elever från olika årskurser inom temat väder t.ex. fick gestalta hur vindar uppstår på jorden. I årskurserna 4–6 i Horns skola är det dock vanligt att undervisningen fokuserar på faktakunskaper i läroboken, vilket innebär risk för en alltför ensidig kunskapsform.

Inspektörerna bedömer att Horns skola bör utveckla undervisningen så att den i större utsträckning ger utrymme för olika kunskapsformer.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan.

Läroplanen anger också att eleverna genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och genom att få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Vidare att skolan ska sträva efter att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan och att lärarna tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Undervisningen ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar.

Kommunen och rektorsområdet har identifierat elevernas inflytande som ett utvecklingsområde. Vid intervjuer och av individuella utvecklingsplaner (se avsnitt

om individuella utvecklingsplaner) framkom att elevernas kännedom om utbildningens mål och därmed möjligheter att utöva inflytande över undervisningen varierar beroende på lärare. Det finns lärare som låter eleverna delta i planering av undervisningen och äldre elever får ta ansvar för att hjälpa yngre elever. Men det finns också, fram för allt i årskurserna 4–6, undervisning där elevernas utrymme för inflytande inskränker sig till möjlighet att välja mellan av lärare redan fastställda alternativ som inte tar hänsyn till elevernas behov. Det är anmärkningsvärt att elevernas möjligheter till inflytande minskar i de äldre årskurserna eftersom skolans uppdrag är det motsatta; att sträva efter att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Några utvärderingar genomförs inte av lärare och elever tillsammans och vid intervjuer framkom att elevers kännedom om utbildningens mål varierade avsevärt.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla elevernas möjligheter till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet samt successivt öka möjligheterna att utöva ett allt större inflytande över sin utbildning.

Samverkan inom skolan

Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet och i samarbetet särskilt uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd.

Rektor har tagit initiativ till samverkan mellan skolorna i rektorsområdet och ett arbete har påbörjats med gemensamma pedagogiska diskussioner en gång per månad. För övrigt sker samverkan mellan lärare inom skolan på lärarnas eget initiativ. Lärare i avlämnande skola och i mottagande skola har s.k. överlämningskonferenser när elever byter skola och rektor har i muntlig dialog fått information från rektor i årskurs 7–9 om hur det gått för vissa elever. Som framgår av rapporten i övrigt finns behov av samverkan mellan skolorna i rektorsområdet för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Inspektörerna påpekar vikten av att rektorsområdet i högre utsträckning utvecklar samverkan mellan lärare.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna har tagit del av skolornas åtgärdsprogram som bedöms hålla god kvalitet. Det finns åtgärdsprogram i Linnéskolan som är av mycket god kvalitet. För övrigt bedöms skolorna anpassa verksamheten till elevernas behov med god kvalitet med undantag för nedanstående.

Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Skollagen föreskriver att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

I Hycklinge respektive Horns skola finns verksamheter för elever i behov av särskilt stöd som kallas Lilla klassen. Några av eleverna som får delar av sin undervisning i Lilla klassen är mottagna i obligatoriska särskolan. Samtliga elever som får delar av sin undervisning i Lilla klassen tillhör någon av skolornas ordinarie klasser. Enligt rektorn och intervjuad personal är ambitionen att eleverna ska delta så mycket som möjligt i den ordinarie klassens verksamhet.

Graden av lärarens anpassning av undervisningen till elevens förutsättningar påverkar elevens behov av särskilt stöd. Av verksamhetsbesök och intervjuer framkom att det varierar mellan lärare, årskurser och skolor i vilken grad lärare lyckas anpassa undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar och erfarenheter. Verksamheten i Lilla klassen upplevs av samtliga intervjuade fungera väl. I intervjuer framkom dock att några anpassningar av undervisningen i elevernas ordinarie klass, främst i årskurs 4–6, för att underlätta för dessa elever att få större del av sin undervisning i sin ordinarie klass, inte sker i någon större utsträckning. Detta bör förbättras.

Rektorsområdet har tillgång till den kommungemensamma elevhälsan och rektor och föräldrar ansöker vid behov om särskilt stöd via en blankett. Det finns en rektor för elevhälsan och vid inspektionstillfället var det oklart vem som fattar beslut om elevens stöd. Enligt författningarna ska det vara elevens rektor som fattar beslut om elevens stöd. Se vidare i kommunrapporten.

Särskild undervisningsgrupp

Enligt grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd i stället ges i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsen ska efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om elevens placering i en särskild undervisningsgrupp.

Genom intervjuer framkommer att det råder delade meningar i skolan om verksamheterna som benämns Lilla klassen är en särskild undervisningsgrupp eller ej. I

skolorna finns det dock elever som får nästan all sin undervisning i Lilla klassen och inspektörerna bedömer att dessa elever är att betrakta som placerade i en särskild undervisningsgrupp. Beslut saknas, vilket måste åtgärdas. Se vidare i kommunrapporten.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Det finns mycket goda exempel på studiemiljöer i Linnéskolan och Hycklinge skola där eleverna får undervisning utomhus en dag i veckan som stimulerar lärandet och ger utrymme för olika kunskapsformer. De tre skolorna utgör över lag en trygg miljö och de flesta elever uppger att de trivs. För övrigt bedöms skolornas arbete med normer och värden vara av god kvalitet med undantag för nedanstående.

Ordningsregler

Enligt grundskoleförordningen ansvarar rektorn för att det finns ordningsregler för varje skola. Ordningsreglerna ska utarbetas och följas upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Skolorna har upprättat ordningsregler under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inspektörerna påpekar vikten av att skolorna även ser till att företrädare för föräldrarna medverkar vid utarbetandet av ordningsreglerna.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska kommunen upprätta likabehandlingsplaner för varje verksamhet. Arbetet med skolans likabehandlingsplan ska vara tydligt i skolans dagliga

praktik och eleverna ska vara delaktiga både vid uppföljning och bearbetning.

Det finns en gemensam likabehandlingsplan för alla tre skolorna och därmed saknas planer för respektive enhet. Enligt intervjuer är planen inte känd av all personal eller av alla elever. Elever och personal kunde i intervjuer beskriva områden och situationer i skolorna där det kunde uppstå olika former av kränkningar. Denna kartläggning utgör dock inte någon grund för åtgärder i likabehandlingsplanen. Planen har inte heller använts vid de fall av kränkningar som skolan arbetat med.

Inspektörerna bedömer att skolorna snarast måste upprätta likabehandlingsplaner för samtliga skolor. Vidare måste skolorna se till att personal och elever är delaktiga både vid uppföljning och bearbetning av planerna samt att planen används så att den blir det verktyg i det dagliga värdegrundsarbete som den är avsedd att vara. Se vidare i kommunrapporten.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Området bedöms vara av god kvalitet med undantag för nedanstående.

Garanterad undervisningstid

I timplanen ska anges antalet timmar för ämnen, språkval och elevens val. Där ska även anges den totalt garanterade undervisningstiden och om ett visst antal timmar har avsatts för skolans val. Beslutet fattas av styrelsen efter förslag från rektor.

Rektor har på delegation från barn- och ungdomsnämnden ansvar för att fatta beslut om fördelningen av timmarna i timplanen. I den timplan inspektörerna tagit del av framgår inte i vilken omfattning undervisning i ämnet teknik erbjuds eleverna i årskurs 1–5, vilket kan resultera i att skolan inte ger eleverna möjlighet att nå målen för utbildningen i ämnet. Eleverna i rektorsområdet undervisas dock i ”NTA”, där naturorienterande ämnen tillsammans med teknik läses tematiskt. Inspektörerna kan inte genom inspektionsbesöket bedöma i hur stor omfattning ämnet teknik erbjuds och om rektorsområdet ger eleverna möjlighet att nå målen för utbildningen.

I rektorsområdets timplan anges inte tid för undervisning i ämnet teknik, vilket måste åtgärdas.

Valmöjligheter

I timplanen ska enligt grundskoleförordningen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Styrelsen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Av timplan, schema samt intervjuer med lärare och elever framgår att det varierar mellan skolorna om elevens val finns. I Horns och Hycklinge skolor anordnas elevens val. Dock råder oklarhet i Linnéskolan som genomför s.k. elevens dag varje termin och som har ett visst inslag av valfrihet i undervisningen utomhus. Lärare ansåg inte att dessa val kunde jämföras med elevens val och eleverna kände inte till elevens val. Detta är inte i enlighet med författningarna och måste åtgärdas.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Personalens utbildning och kompetensutveckling bedöms vara av god kvalitet med undantag för nedanstående.

Personalens insikter i de föreskrifter som styr

Enligt skollagen ska kommunen se till att lärare, förskollärare och fritidspedagoger som undervisar har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för det offentliga skolväsendet, särskilt de föreskrifter som anger målen för utbildningen.

Inspektionen visar att insikter i föreskrifter för utbildningen varierar mellan lärare. Som tidigare nämnts utgör inte läroplanens och kursplanernas mål, främst mål att sträva mot, utgångspunkt för undervisningen i tillräckligt hög utsträckning (se avsnitten Bedömning och Genomförande).

Inspektörerna påpekar vikten av att rektorsområdet ser till att alla lärare har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen så att måluppfyllelsen kan öka.

3.3 Rektors ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering: Området bedöms vara av mindre god kvalitet enligt nedanstående.

Rektors förtrogenhet

För ledningen av utbildningen i skolan ska det enligt skollagen finnas en rektor. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Som tidigare nämnts består rektorsområdet av tre skolor och tre förskolor förlagda till tre orter på landsbygden i Kinda kommun. Rektorn har sin arbetsplats i Horns skola och såväl rektorn som lärare anser att rektorn genom sin närvaro där håller sig förtrogen med den dagliga verksamheten i Horns skola. I Linnéskolan och framförallt i Hycklinge skola sker besöken enligt personal inte tillräckligt ofta för att rektorn ska kunna hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i alla skolorna. Rektor uppgav att hon håller sig underrättad om eleverna i dialog med lärarna.

Inspektörerna bedömer att rektorn i högre grad bör hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolorna.

Rektor som pedagogisk ledare

Rektor ska som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan ha det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Inspektörerna har mött motstridiga bilder av vem som driver skolornas pedagogiska utveckling. I intervjuer uppgav lärare att ansvaret för kvaliteten i undervisningen och skolornas utveckling i stor utsträckning vilade på respektive arbetslag, att skolornas lärare är vana vid en hög grad av autonomi och att diskussioner kring innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen främst sker med kollegor. Rektorn uppfattas inte som pedagogisk ledare medan rektor själv ansåg att initiativ till utveckling tas av rektor och lärare tillsammans.

Inspektörerna bedömer att rektor behöver ta ett ökat ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot att nå de nationella målen.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

I läroplanen anges att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Vidare att rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Det finns inte några utvärderingar av undervisningen i de tre landsbygdsskolorna och det saknas sammanställda resultat utöver de nationella ämnesproven.

Inspektörerna bedömer att rektor snarast måste se till att skolornas resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5.

Rektors beslutsfattande

För behandling av elevvårdsfrågor ska det enligt förordningen finnas en elevvårdskonferens för rektorns arbetsområde. Vid elevvårdskonferensen ska det föras protokoll.

Av intervju med rektor och skolans dokument framgår att elevvårdskonferenser genomförs i skolan som benämns Elevvårdsgrupp. Vid dessa elevvårdskonferenser för rektorn anteckningar i marginalen på respektive klasslista men det förs inga protokoll, vilket måste åtgärdas.

Eftersom rektors anteckningar innehåller uppgifter av integritetskänslig karaktär påpekar inspektörerna vidare vikten av att dessa anteckningar utformas och används på ett rättssäkert sätt.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering: Rektorsområdets arbete inom bedömningsområdet bedöms vara av mindre god kvalitet enligt nedanstående.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället.

Lärarna i de tre skolorna bedriver ett kvalitetsarbete genom uppföljningarna av varje elevs kunskapsutveckling av god kvalitet i engelska, matematik och svenska. Men eftersom skolorna saknar utvärderingar och andra sammanställda resultat än av de nationella ämnesproven i årskurs 5 saknas också ett viktigt redskap för att förbättra måluppfyllelsen. Därmed finns heller inga resultat att pröva nya metoder utifrån och utvecklingen mot de nationella målen riskerar att utebli.

Inspektörerna bedömer att skolorna saknar ett systematiskt kvalitetsarbete vilket bör förbättras.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordning ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål.

Kvalitetsredovisningarna syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med

kvalitetsredovisning.

Inspektörerna har tagit del av rektorsområdets kvalitetsredovisning för år 2006 vars innehåll består av en beskrivning av rektorsområdet samt redogörelse för lokala strategiska mål och viktiga händelser. Redogörelsen är samlad under rubriker som mål, tillvägagångssätt/insatser, resultat, bedömning av måluppfyllelse, analys och åtgärder för bättre måluppfyllelse. Slutligen finns en sammanställning över resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 5. Kvalitetsredovisningen saknar dock tydlig koppling till de nationella målen och det finns inga andra sammanställda resultat än de nationella ämnesproven. Därmed saknas bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen uppnåtts. Av intervjuer framkom att kvalitetsredovisningen inte var känd av alla bland personal, elever och vårdnadshavare och att elever inte medverkat vid utarbetandet av den och vårdnadshavare inte givits möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna bedömer att rektorsområdets kvalitetsredovisning inte svarar mot förordningens krav, vilket måste åtgärdas.

Datum

2008-05-30

Ort

Linköping

Irène Sehlin

Eleonor Duvander